

Toezicht Certificatie Verticaal Transport

TCVT 2019

Jaarverslag

INHOUD

TCVT - SAMEN WERKEN AAN VEILIGHEID	3
VEILIG VERTICAAL TRANSPORT	4
Wetgeving en TCVT	5
VOOR MACHINISTEN	7
Certificaten	7
Geldigheid	7
Examens	7
Opleiding	7
VOOR MACHINE-EIGENAREN	8
Wettelijk verplichte keuring	8
Extra keuringschema's	8
THEMA'S IN 2019	10
Van certificeren naar registreren	10
Accreditatie TCVT-schema's	11
Certificatieschema 'aanpikker'	11
RESULTATEN 2019	12
Vooruitblik 2020	12

TCVT - SAMEN WERKEN AAN VEILIGHEID

Onder het motto “veilig hijsen of anders niet”, zijn ook in 2019 door TCVT weer de nodige stappen gezet naar het verbeteren van de veiligheid in onze bedrijfstak.

De overgang van een certificatiesysteem naar een **registratiesysteem** voor machinisten liep als een rode draad door het jaar heen en de implicaties van het traject waren groot. Voor de machinisten. Maar zeker ook voor de organisatie. Met name de vervanging van het vertrouwde ‘boekje’ door een passensysteem bracht heel wat werk en kosten met zich mee.

Er is afscheid genomen van DNV GL, de organisatie die geruime tijd de certificaten voor machinisten verzorgde. In plaats daarvan deed een nieuwe stichting haar intrede: **TCVT Register Administratie**. TCVT RA zou aanvankelijk alle vakbekwaamheidszaken afhandelen, maar kreeg bij nader inzien toch niet de goedkeuring van het ministerie van SZW en handelt nu alleen de wettelijk verplichte registraties (W4-01 t/m W4-07) af.

Een andere belangrijke activiteit in 2019 was het herijken van de **itembank**. De itembank bevat de examenvragen die de kennis van de machinisten toetsen. Controle op de juistheid en het up-to-date zijn van de vragen is uiteraard een permanent proces. Daarnaast wordt eens in de drie jaar uitgebreid onderzocht of iedere vraag nog wel daadwerkelijk een relevante rol speelt bij het toetsen van kennis.

Al in een eerder stadium heeft TCVT een zogenaamde **Denktank** in het leven geroepen.

Leden van deze Denktank kijken kritisch naar TCVT in zijn geheel. Nut en noodzaak maar ook de organisatie zelf worden tegen het licht gehouden. Zijn de betrokken stakeholders voldoende vertegenwoordigd? En vormen de werkkamers een goede afspiegeling van alle marktpartijen? Met name sectorrepresentativiteit is een onderwerp dat komend jaar verder wordt uitgewerkt.

Ook in **Europees** verband is TCVT actief. Met de European Crane Operators License, ECOL, is een intentieverklaring afgesloten voor samenwerking op het gebied van kennis en de uniformering van examens.

In Nederland heeft TCVT zich samen met werkgevers en werknemers ingezet voor de ontwikkeling van een schema ‘**aanpikker bouw**’. Omdat daar grote behoefte aan is, kwam dit schema in zeer korte termijn tot stand. Ook daarmee is door de uitstekende samenwerking binnen TCVT opnieuw een flinke stap gezet naar het veiliger maken van hijsen.

Aart Beelen, Voorzitter TCVT

VEILIG VERTICAAL TRANSPORT

Een zo veilig mogelijk verticaal transport in ons land, dat is de doelstelling van TCVT, of voluit: stichting Toezicht Certificatie Verticaal Transport. Het is onze taak om zowel de keuring van machines als de certificatie van mensen in goede banen te leiden.

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid schrijft via de Arbeidsomstandighedenwet en de Warenwet voor aan welke voorwaarden voldaan moet worden om onder veilige omstandigheden te werken in het verticaal transport.

De sector zelf is verantwoordelijk voor het nakomen van de regels. Dit gebeurt door het keuren van hijskranen en aanverwante machines en door de vakbekwaamheid van machinisten te borgen. De normen voor die keuringen worden door TCVT gedetailleerd vastgelegd in keuring- of certificatieschema's.

Twee van die schema's, voor hijskranen en voor personenbouwliften, zijn door de minister goedgekeurd en hebben de status van wet. De overige schema's zijn niet wettelijk verplicht, maar gelden als de standaard in de markt en zijn een voorbeeld van het zelfregulerende vermogen van de sector.

Het keuren zelf wordt niet door TCVT uitgevoerd maar door CBI's, ofwel conformiteitbeoordelingsinstanties.

Beheerstichting

Stichting TCVT beheert wettelijke en niet-wettelijk verplichte keurings- en certificatieregelingen. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft dit soort stichtingen in het leven geroepen om veilige en gezonde arbeidsomstandigheden te bevorderen.

Onze missie

Het vergroten van de veiligheid van het verticaal transport in Nederland.

Onze organisatie

TCVT is een platform waar de verschillende stakeholders met elkaar samenwerken om de kwaliteit en veiligheid van het verticaal transport continu op peil te houden. Opdrachtgevers, brancheorganisaties en CBI's ontmoeten elkaar binnen TCVT op zowel bestuurlijk als vakinhoudelijk niveau.

Bestuur

Het bestuur van TVCT is verantwoordelijk voor alle bestuurlijke en organisatorische zaken en voor de externe vertegenwoordiging. Het bestuur bekrachtigt de keuring- en/of certificatieschema's die worden vastgesteld door het Centraal College van Deskundigen.

Centraal College van Deskundigen

Het Centraal College van Deskundigen is verantwoordelijk voor de totstandkoming, goedkeuring en het beheer van certificatieschema's. Deskundige vertegenwoordigers uit de sector stellen de certificatie-eisen vast.

Werkkamers

Het College doet het werk niet alleen, daarvoor is het verticaal transport te divers. Hijskranen worden bijvoorbeeld, behalve in de bouw, ook in de offshore en op het spoor ingezet. Om rekening te houden met alle verschillende omstandigheden en eisen, zijn er gespecialiseerde overlegvormen ingesteld: de werkkamers.

- Werkkamer 1. Keuring Hijs- en hefgereedschappen
- Werkkamer 2. Keuring Offshore kranen
- Werkkamer 3. Keuring Hijskranen
- Werkkamer 4. Vakbekwaamheid
- Werkkamer 5. Keuring Railinframachines
- Werkkamer 6. Keuring Funderingsmachines
- Werkkamer 8. Keuring Hijs- en Hefwerktuigen
(Werkkamer 7. Hoogwerkers is in 2010 opgeheven)

De werkkamers stellen de keuring- en certificatieschema's op, die inhoudelijk worden getoetst door het College. Het bestuur toetst of de juiste procedures zijn doorlopen en of alle belanghebbende partijen zijn betrokken bij de totstandkoming van een schema.

2020: TCVT RA

Per 1-1-2020 wordt TCVT Register Administratie actief, het zusje van TCVT.

TCVT RA gaat, namens de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de wettelijk verplichte registraties voor machinisten uitgeven. Registratie is de nieuwe naam voor wat voorheen certificatie van machinisten was.

Uitgifte en beheer van registraties is de enige wettelijke taak van TCVT RA. In dit jaarverslag spreken we nog over certificatie.

Wetgeving en TCVT

De wettelijke basis voor ons werk ligt in artikel 20 van de Arbeidsomstandighedenwet (persoonscertificaten en systeemcertificaten) en in artikel 7 van de Warenwet (productcertificaten en typecertificaten), waarin staat dat een certificaat vereist is voor bepaalde werkzaamheden, producten of systemen.

Naast deze wetten zijn er ook regelingen met gedetailleerde voorschriften zoals het Arbobesluit, de Arboregeling, Warenwetbesluiten en Warenwetregelingen.

APK & Rijbewijs

Om veiligheidsredenen mag je zonder rijbewijs niet deelnemen aan het verkeer en moet je voertuig periodiek gekeurd worden. In het verticaal transport is dat net zo. Machines en mensen moeten aan bepaalde eisen voldoen. TCVT stelt die eisen op. Een onafhankelijke instelling (CBI) zorgt voor periodieke keuring of voor de persoonscertificatie.

Wie werken in het verticaal transport?

- De **kraanmachinist** bedient een hijskraan om objecten te tillen en te verplaatsen.
- De **hijsbegeleider** of rigger is verantwoordelijk voor het aanslaan en begeleiden van een last en communiceert continu met de machinist.
- De **hijsuitvoerder** verzorgt de planning en communicatie met andere partijen.
- Een **aanpikker bouw** slaat een last aan.

De eerste twee hebben gecertificeerde functies. Aanpikken is een (gecertificeerde) taak.

Daarnaast zijn er nog **chauffeurs, kraanopbouwers** en **onderhoudsmonteurs** betrokken bij verticaal transport.

VOOR MACHINISTEN

Machinisten die in Nederland hijswerkzaamheden uitvoeren voor het oprichten van een bouwwerk, met een hijskraan met een bedrijfslastmoment van tien tonmeter of meer, moeten in het bezit zijn van een TCVT-persoonscertificaat voor de betreffende machine. Dat geldt ook voor machinisten van funderingsmachines.

Het certificaat garandeert dat alleen bekwame machinisten werkzaamheden veilig uitvoeren. Ook buitenlandse machinisten die in ons land willen werken moeten over dit certificaat beschikken. In sommige gevallen volstaat een verklaring van een CBI dat de buitenlandse machinist over gelijkwaardige competenties beschikt.

Een certificaat wordt verstrekt na het met goed gevolg doorlopen van een TCVT-examen.

Certificaten

Voor machinisten in het verticaal transport bestaan verschillende certificaten:

- Machinist mobiele kraan
- Machinist torenkraan*
- Machinist mobiele torenkraan*
- Machinist grote funderingsmachine
- Machinist kleine funderingsmachine
- Machinist autolaadkraan met hijsfunctie
- Machinist grondverzetmachine met hijsfunctie
- Machinist verreiker met hijsfunctie

* per 1-1-2020 zijn deze schema's samengevoegd

Daarnaast bestaan er certificaten voor:

- Keurmeester hijs & hefgereedschap
- Hijsbegeleider
- Aanpikker Bouw (per 1-1-2020)
- Machinist KROL (kraan op lorrie)

Geldigheid

TCVT-persoonscertificaten zijn maximaal vijf jaar geldig. Om daarna via een CBI een nieuw certificaat te krijgen, moet er in die vijf jaar voldoende praktijkervaring zijn opgebouwd en moet de verplichte bijscholing zijn gevolgd. Het alternatief is een volledig herexamen.

Praktijkervaring en bijscholing worden bijgehouden in het zogenaamde Certificaat- en Praktijkregister (TCPR-boekje) van de certificaathouder. In de loop van 2019 is het boekje bij machinisten vervangen door de digitale DSP-pas.

Het persoonscertificaat machinist KROL is drie jaar geldig. Hiervoor geldt geen bijscholingseis. Het persoonscertificaat Aanpikker Bouw is vijf jaar geldig. Na deze vijf jaar moet er weer een volledig examen worden gedaan.

Examens

Vier door TCVT gecontracteerde exameninstellingen nemen de examens af. Deze exameninstellingen staan onder toezicht van een CBI. De CBI toetst de examenresultaten en verstrekt het certificaat en het zogenaamde TCVT-boekje.

De CBI verzorgt ook de verwerking van de certificaathouders bij TCVT. De exameninstellingen overleggen regelmatig met TCVT over de kwaliteit van de examens.

Opleiding

Machinisten kunnen voorafgaand aan het examen een opleiding volgen, maar verplicht is het niet. TCVT speelt geen rol bij deze opleidingen, maar bepaalt wel de toets- en eindtermen voor de persoonscertificatie en de inhoud van de examens.

Op basis van de toets- en eindtermen kan elke opleider een cursus aanbieden. Dit geldt niet voor de verplichte bijscholing. Die kan uitsluitend worden verzorgd door trainers die door TCVT erkend zijn en die een contract hebben met TCVT.

Voor het besturen van een mobiele kraan bestaat een apart certificaat

VOOR MACHINE-EIGENAREN

Elke machine die onder het arbobesluit valt, moet jaarlijks worden ‘gekeurd door een deskundig persoon’. Hoe en door wie dat moet gebeuren is niet bepaald. Voor hijskranen en personenbouwliften gelden volgens de wet echter zwaardere eisen.

Lasnaden worden gecontroleerd op roest en bladderende verf

Voor hijs- en hefgereedschap is een apart keuringschema opgesteld

In de offshore sector wordt jaarlijks gekeurd volgens TCVT normen

Wettelijk verplichte keuring

De wetgever stelt extra eisen voor gevaarlijke machines zoals hijskranen en hijs- en hefwerktuigen voor beroepsmatig personenvervoer. De laatstgenoemde machines moeten bijvoorbeeld iedere zes maanden én bij iedere nieuwe opstelling worden gekeurd.

In het keuringschema staan de eisen waaraan de CBI, de keurmeester en de machine moeten voldoen. Voldoet de machine aan de eisen, dan ontvangt de eigenaar een certificaat van goedkeuring en een TCVT-sticker. Het resultaat van de keuring wordt bijgeschreven in het kraan(lift)boek.

Extra keuringschema's

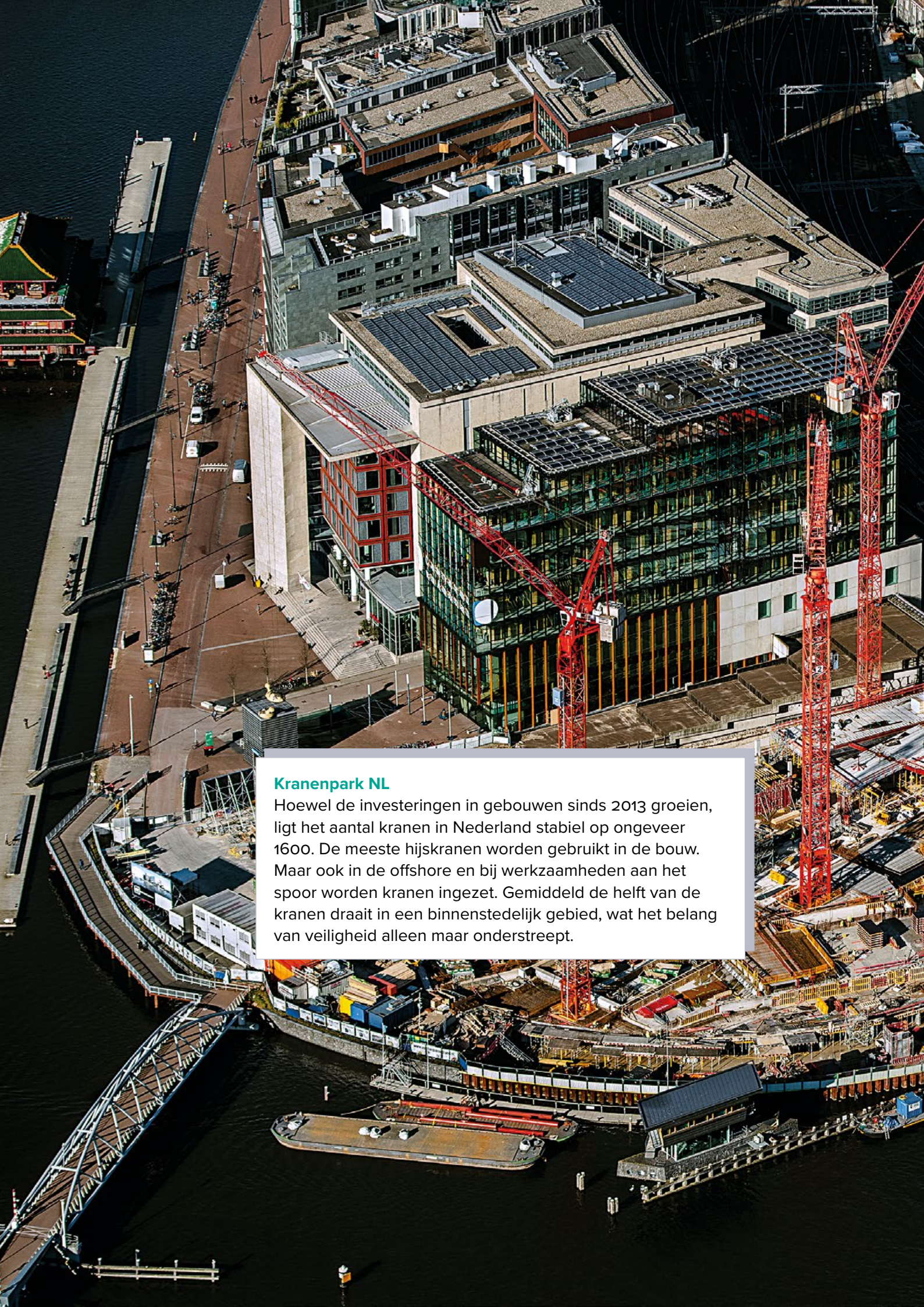
Naast de specifieke eisen voor hijskranen en personenbouwliften, heeft TCVT op verzoek van de branche ook keuringschema's opgesteld voor:

- Hijs- en hefgereedschap
- Offshore kranen
- Werkbakken
- Machinistenliften
- Railinframachines
- Funderingsmachines

Deze zogenaamde niet wettelijk verplichte keuringschema's kunnen door een opdrachtgever of een brancheorganisatie zelf worden voorgeschreven in contracten of erkenningsregelingen.

De offshore sector bijvoorbeeld vereist een jaarlijkse keuring volgens TCVT-normen door een onafhankelijke CBI en kent dus een, zelfverkozen, zwaarder regime dan bij hijskranen.

Kranenpark NL

Hoewel de investeringen in gebouwen sinds 2013 groeien, ligt het aantal kranen in Nederland stabiel op ongeveer 1600. De meeste hijskranen worden gebruikt in de bouw. Maar ook in de offshore en bij werkzaamheden aan het spoor worden kranen ingezet. Gemiddeld de helft van de kranen draait in een binnenstedelijk gebied, wat het belang van veiligheid alleen maar onderstreept.

THEMA'S IN 2019

Van certificeren naar registreren

Niet alleen hijskranen moeten worden gekeurd, ook de mensen die ze bedienen worden beoordeeld op hun deskundigheid. Dat gebeurde de afgelopen jaren door persoonscertificering, maar dat systeem is per 1-1-2020 vervangen door persoonsregistratie.

Dit lijkt voor een buitenstaander misschien een detail, maar het vereiste ook in 2019 de nodige tijd, moeite en overleg om de vervanging goed voor te bereiden.

De eisen die aan machinisten verticaal transport worden gesteld, staan op dit moment nog in de wet. Na examinering, volgens een schema opgesteld door TCVT, geeft een CBI het certificaat namens de minister uit. De overheid streeft naar minder regelgeving en wil van deze procedure af.

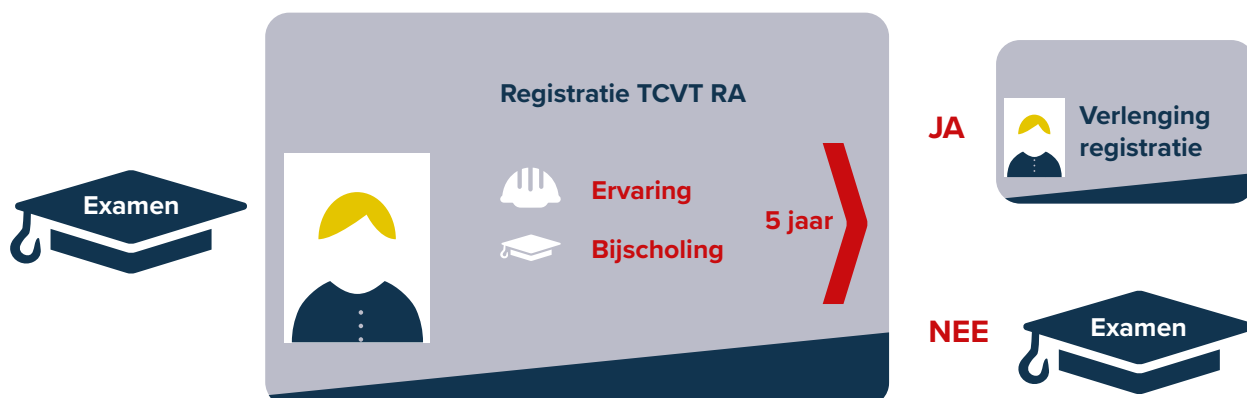
Er is daarom in overleg met het ministerie gekozen voor registratie. Een machinist wordt via een examen op z'n

bekwaamheid beoordeeld en is daarna verplicht om zijn praktijkuren bij te houden via een digitale pas. Hij krijgt daarnaast iedere vijf jaar twee dagen bijscholing. Zo blijft de machinist op een verantwoorde wijze praktisch en theoretisch bij in zijn vak. Wie te weinig uren maakt moet overigens wel gewoon opnieuw praktijkexamen doen.

Om de examens optimaal te laten verlopen is in 2019 de eis ingevoerd dat een examinator moet beschikken over een apart certificaat op basis van het document VT-421. In 2019 zijn 10 examinatoren hiervoor geslaagd.

De registratie vindt per 1-1-2020 namens de minister plaats via de nieuwe stichting TCVT Register Administratie (TCVT RA). Het examineren wordt nog wel uitgevoerd door een exameninstelling. Inhoudelijk zijn de beoordelingen niet ingrijpend veranderd.

Examinering machinist

Accreditatie TCVT-schema's

De door TCVT opgestelde schema's voor het keuren van hijskranen en personenbouwliften vallen onder verantwoordelijkheid van de overheid en hebben de status van wet. Daarin komt verandering, want de schema's moeten in het vervolg worden vastgesteld door de Raad voor Accreditatie, een zelfstandig bestuursorgaan dat verantwoording aflegt aan de minister van Economische Zaken en Klimaat.

Accrediteren betekent letterlijk: vertrouwen geven. Het is de taak van de Raad om ervoor te zorgen dat we er blindelings op kunnen vertrouwen dat de kwaliteit van (allerlei soorten) producten en diensten in orde is. Ze kijken daarvoor niet naar die producten en diensten zelf, maar naar de kwaliteit en procedures van organisaties die beoordelingen uitvoeren.

De overheid heeft de bestaande schema's hijskranen en personenbouwliften in 2016 'bevoren' en ons twee jaar de tijd gegeven om nieuwe schema's onder accreditatie te brengen. En die tijd bleek hard nodig. In 2017 en 2018 zijn we in opdracht van de CBI's bezig geweest om de schema's geaccrediteerd te krijgen. Vanuit de branche is al eerder het verzoek gekomen om dit ook te doen voor de, niet wettelijk verplichte, schema's voor offshore kranen, railinframachines en funderingsmachines.

Externe beoordeling door de Raad is uiteraard prima, maar ook een uitdaging omdat we niet altijd op dezelfde manier naar het keuringsproces kijken. Vanuit de branche kiezen we bij voorkeur voor een zo ruim mogelijke omschrijving zodat we rekening kunnen houden met toekomstige innovaties. Onze branche blijft zich tenslotte ontwikkelen. De focus van de Raad ligt op de procedurele kant. Men wil juist een zo scherp mogelijk omschrijving, alles moet uniform en verifieerbaar zijn.

De inspanningen van de afgelopen jaren hebben inmiddels hun vruchten afgeworpen. Per 1 april 2019 zijn de twee schema's officieel geaccrediteerd. Medewerkers van de Raad gaan eens per jaar meelopen om de keuringen van de CBI's te controleren. Voor TCVT zit het werk er op - tot het moment dat een schema aan verversing toe is uiteraard.

Certificatieschema 'aanpikker'

De hijskraan is keurig volgens schema gekeurd en ook de machinist is in het bezit van een persoonscertificering die zijn kennis en kunde garandeert. Helaas is er niet altijd direct een gecertificeerde hijsbegeleider beschikbaar. Op de bouwplaats is meestal wel iemand te vinden die bereid is om als aanpikker op te treden, maar wanneer een lading op de verkeerde manier wordt aangeslagen, is dat een groot risico.

Drie jaar geleden leidde die situatie tot een dodelijk ongeval in Den Haag. De machinist kon vanuit zijn positie niet zien hoe een bundel steigerpijpen werd aangeslagen. De Onderzoeksraad voor Veiligheid concludeerde (onder andere) dat er in stedelijke gebieden altijd veiligheidszones moeten worden ingericht én dat het aanslaan moet gebeuren door een deskundig persoon.

De branche heeft TCVT verzocht om ook het aanslaan te reguleren en te certificeren. De persoonscertificatie hijsbegeleider bestaat al ruim 15 jaar en voorziet daarin, maar in dit geval was een soort 'lightversie' gewenst. Het gaat daarbij niet om een functie maar om een taak die iemand op zich neemt. Net zoals een bedrijfshulpverlener binnen een organisatie een taak is. TCVT heeft het schema in 2019 aan de markt opgeleverd.

Het aanslaan van een last is een gecertificeerde taak

RESULTATEN 2019

In 2019 zijn 3698 persoonscertificaten verstrekt, een kleine stijging ten opzichte van het jaar daarvoor, maar nog steeds fors meer dan in de jaren voor 2018. Door de verbeterde conjunctuur is het aantal keuringen vergeleken met 2018 sterk toegenomen.

De inkomsten uit de toeslagen op de keuringen in 2019 bedroegen € 113.175. In 2019 kreeg TCVT geen inkomsten uit projectsubsidies.

De tarieven voor zowel de keuringen als de persoonscertificatie zijn in 2019 ongewijzigd gebleven.

Vooruitblik 2020

In 2019 zijn, na een moeizaam proces, de wettelijke schema's voor de keuring van hijskranen en personenbouwliften geaccrediteerd. Op verzoek van de branche is dit al eerder gebeurd voor de (niet verplichte) schema's voor offshore kranen, railinframachines en funderingsmachines.

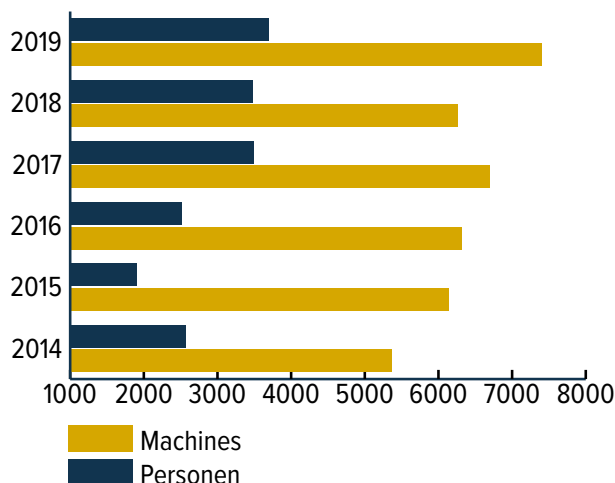
De overstap van persoonscertificering naar registratie van machinisten is helemaal voorbereid, maar is

uitgesteld tot 1 januari 2020. Dat geldt ook voor het afnemen van examens van machinisten voor TCVT RA.

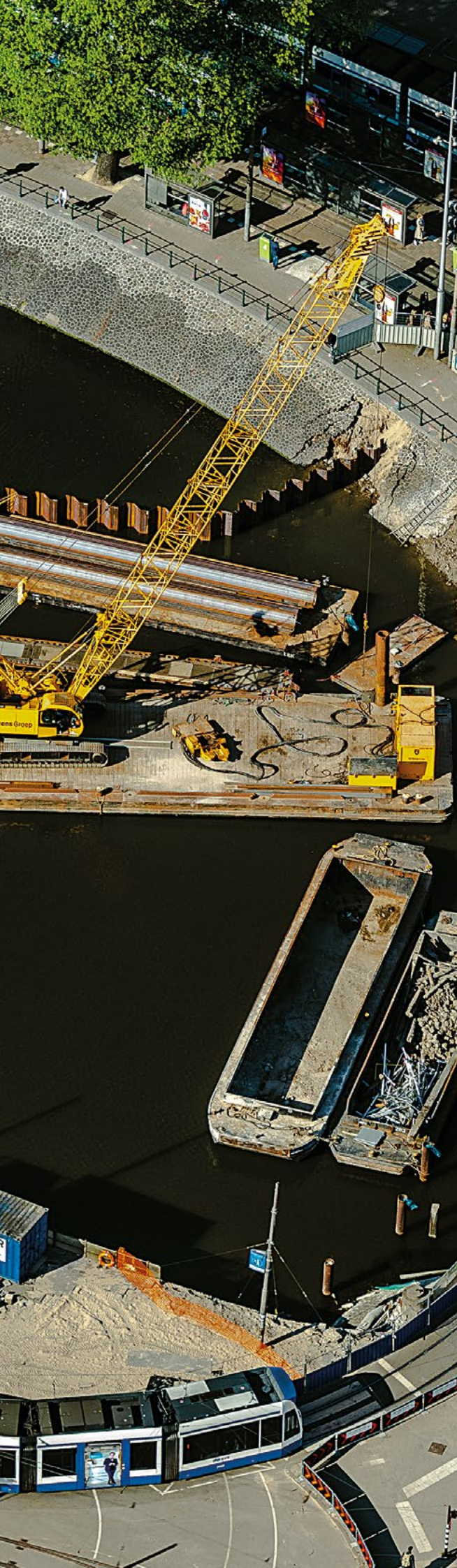
Verder gaan we in 2020 zeker door met de aanbevelingen van de Denktank die ons helpt om met een frisse blik naar onze activiteiten te kijken. Het is onder andere lang niet altijd voldoende om alleen maar je werk goed te doen - het is ook zaak dat iedereen op de hoogte is van de meerwaarde die we te bieden hebben.

Alleen door goede communicatie kunnen we zeker zijn van voldoende draagvlak bij onze stakeholders. TCVT is tenslotte een prachtig voorbeeld van hoe we samen actief en betrokken zorgen voor meer kwaliteit en veiligheid in onze branche. Ook buiten de wettelijke verplichtingen. En dat is een verhaal dat (beter) verteld mag worden.

Aantallen keuringen en certificaten per jaar

Colofon
Stichting Toezicht
Certificatie Verticaal Transport

Website: www.tcvt.nl
Telefoon: 030 - 29 01 624
KvK Utrecht: 11046480

Redactie: www.ceespicauly.nl
Design: www.studiogoedzo.nl